

DECIZIE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,

Iuliana Oprea

judecători

Ion Druță, Dumitru Mardari, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Serviciul Stare Civilă,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sergiu
Doicu, persoană interesată Oficiul Stare Civilă Cahul și Serviciul Stare Civilă cu
privire la constatarea faptului înregistrării nașterii,
împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 16 mai 2017, prin care s-a
respins apelul declarat de Serviciul Stare Civilă cu menținerea hotărârii
Judecătoria Cahul din 05 octombrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 24 august 2016, Sergiu Doicu, prin intermediul avocatului Mariana
Turculeț a depus cerere cu privire la constatarea faptului ce are valoare juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată Sergiu Doicu a invocat
următoarele argumente precum că s-a născut XXXXX, provenit de la părinții tatăl
Manolii Doicu și mama Elena Tampiza, care au înregistrat căsătoria la 26 iunie
1992.

Menționează că, nașterea lui potrivit dreptului material care guverna
materia în acel timp, a fost înregistrată la XXXXX, în urma cărui fapt i-a fost
eliberat certificatul de naștere cu seria XXXXX.

Susține că certificatul de naștere a stat la baza perfectării tuturor actelor
atestatorii de drepturi precum: buletin de identitate, pașaport internațional,
adeverințe de absolvire a școlii.

Indică că, recent a depus cerere pentru redobândirea cetățeniei române, la
care este necesar prezentarea duplicatului certificatului de naștere eliberat de
Oficiul Stării Civile.

Adresându-se cu o cerere la Oficiul Stării Civile Cahul a primit aviz prin
care i se refuză în reconstituirea actului de naștere din motivul lipsei acestuia.

În astfel de circumstanțe consideră că este îndreptățit de a depune prezenta
cerere de constatare a faptului înregistrării nașterii, aceasta fiind unica cale
posibilă de restabilire a documentelor.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 01 septembrie 2016 s-a atras în calitate de persoană interesată Serviciul Stare Civilă, în cadrul cauzei civile la cererea depusă de Sergiu Doicu cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică, constatarea faptului înregistrării nașterii.

Solicită Sergiu Doicu constatarea faptului înregistrării nașterii lui XXXXX.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 05 octombrie 2016 s-a admis cererea depusă de Sergiu Doicu, persoană interesată Oficiul Stării Civile Cahul și Serviciul Stare Civilă cu privire la constatarea faptului înregistrării nașterii.

S-a constatat faptul înregistrării nașterii lui Sergiu Doicu la XXXXX, părinții fiind tata Manolii Doicu și mama Elena Tampiza.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 07 noiembrie 2016, Serviciul Stare Civilă a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Cahul din 05 octombrie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea petiționarului, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 16 mai 2017 s-a respins apelul declarat de Serviciul Stare Civilă cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul din 05 octombrie 2016.

La 22 iunie 2017, Curtea de Apel Cahul a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei (f.d. 110).

La 26 iulie 2017, Serviciul Stare Civilă a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat la 26 iulie 2017 împotriva deciziei instanței de apel din 16 mai 2017, în termen, în cazul în care copia deciziei a fost expediată în adresa participanților la proces la 22 iunie 2017 (f.d. 110), și la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării.

Serviciul Stare Civilă în motivarea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece la examinarea cauzei instanțele au apreciat eronat obiectul litigiului cu care au fost investite, iar în consecință au emis o hotărâre neîntemeiată.

Susține că, instanțele de judecată eronat au aplicat normele materiale, în cazul în care nu au reținut spre examinare prevederile art. 281, alin. (2), lit. n) Cod de procedură civilă.

Consideră recurentul că problema petiționarului poate fi soluționată doar prin prisma acțiunii de constatare a faptului nașterii unei persoane de către o femeie concretă, și nicidecum prin constatarea faptului înregistrării nașterii lui Sergiu Doicu.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 22 august 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Până la examinarea recursului intimatul nu a depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2017 s-a declarat admisibil recursul Serviciului Stării Civile.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând în limitele invocate în recurs legalitatea hotărârii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Actele cauzei atestă că, la 24 august 2016 Sergiu Doicu, prin intermediul avocatului Mariana Turculeț a depus cerere cu privire la constatarea faptului ce are valoare juridică, solicitând constatarea faptului înregistrării nașterii lui Sergiu Doicu la XXXXX.

Fiind investită cu examinarea cauzei prima instanță prin hotărârea din 05 octombrie 2016 a admis cererea depusă de Sergiu Doicu, persoană interesată Oficiul Stării Civile Cahul și Serviciul Stare Civilă cu privire la constatarea faptului înregistrării nașterii. A constatat faptul înregistrării nașterii lui Sergiu Doicu la XXXXX, părinții fiind tata Manolii Doicu și mama Elena Tampiza.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 16 mai 2017 fiind respins apelul declarat de Serviciul Stare Civilă cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul din 05 octombrie 2016.

Întru argumentarea soluției, prima instanță a reținut că, materialele cauzei atestă că petiționarul Sergiu Doicu s-a născut la XXXXX în familia Manolii Doicu și Elena Doicu, fapt confirmat prin: adeverința de naștere seria XXXXX potrivit căreia petiționarul s-a născut la XXXXX, părinții fiind indicați Manolii Doicu și Elena Tampiza, locul înregistrării fiind indicat XXXXX; pașaportul eliberat de numele lui Sergiu Doicu, potrivit căruia petiționarul s-a născut la XXXXX, locul nașterii fiind indicat Republica Moldova; extrasul eliberat de

Oficiul Stare Civilă Cahul, precum și alte acte eliberate pe numele petiționarului cum ar fi buletin de identitate, certificat de studii, livret militar, carnet de muncă, polița de asigurare.

Însă, în opinia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, hotărârea primei instanțe menținută prin decizia instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit art. 240, alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Prin prisma normelor precitate, Colegiul reține că prima instanță la adoptarea hotărârii a aplicat eronat prevederile art. 59, art. 60 al Legii privind actele de stare civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001, pct. 170 al Instrucțiunii privind modul de înregistrare a actelor de stare civilă, aprobată prin Ordinul nr. 4 din 21 ianuarie 2004 al Departamentului Tehnologii Informaționale, art. 282, alin. (1), lit. b), art. 284, alin. (1), lit. b) și c) Cod de procedură civilă.

Astfel, în speță, potrivit cererii înaintate obiectul acțiunii îl reprezintă constatarea faptului înregistrării nașterii lui Sergiu Doicu.

La caz, Colegiul consideră necesar a menționa că, în cazul constatării înregistrării unui fapt cu valoare juridică, hotărârea judecătorească emisă, în acest sens, constituie temei pentru înregistrarea faptului la organele de stare civilă, întocmindu-se actul reconstituit de stare civilă. Reconstituirea actului de stare civilă este condiționată de starea registrelor actelor de stare civilă.

În conformitate cu prevederile art. 59, alin. (1) al Legii privind actele de stare civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001, reconstituirea actelor de stare civilă se poate face, la cerere, dacă registrele de stare civilă au fost pierdute integral ori parțial și dacă actul de stare civilă a fost întocmit în străinătate și nu poate fi procurat certificatul respectiv ori extrasul de pe actul de stare civilă.

Potrivit pct. 159 al Instrucțiunii privind modul de înregistrare a actelor de stare civilă, aprobat prin ordinul nr. 4 din 21 ianuarie 2004 al Departamentului Tehnologii Informaționale, reconstituirea actelor de stare civilă poate avea loc numai în baza documentelor ce confirmă existența anterioară a actului pierdut sau în baza hotărârii instanței judecătorești.

Astfel, materialele cauzei atestă că, la cerere a fost anexat avizul (F-28 ND), eliberat de Direcția registre stare civilă a Serviciului Stare Civilă, care confirmă lipsa actului de naștere înregistrat pe numele lui Sergiu Doicu, registrele actelor de naștere ale Primăriei XXXXX pentru perioada anilor 1981-1985 fiind păstrate integral.

Prin urmare, în cazul în care se constată lipsa actului de naștere în fondul de arhivă al registrelor stare civilă este obligatorie procedura de înregistrare ulterioară a acestuia conform prevederilor art. 60 al Legii privind actele de stare civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001.

Colegiul relevă că, prima instanță la emiterea hotărârii s-a axat pe faptul că în fondul arhivistic al Serviciului Stare Civilă a fost identificat actul de stabilire a paternității XXXXX întocmit de Primăria XXXXX pe numele Tampiza (Doicu) Serghei, născut la XXXXX, însă urmează a reține că, actul de stabilire a paternității și actul de naștere sunt două documente diferite, dat fiind faptul că actul de paternitate confirmă stabilirea paternității tatălui față de un copil anume, iar actul de naștere confirmă nașterea copilului de către o femeie concretă.

Potrivit informației conținute în actul de stabilire a paternității, se denotă că în baza acestuia a fost eliberat certificatul de naștere seria XXXXX, acțiune inadmisibilă de către funcționarii organelor de stare civilă, fapt care vine în contradicție cu prevederile Instrucțiunii cu privire la modul de înregistrare a actelor de stare civilă, în vigoare la momentul nașterii petiționarului.

Or, potrivit pct. 123-124 al Instrucțiunii cu privire la modul de înregistrare a actelor de stare civilă, actuală perioadei nașterii petiționarului, se relevă că, după înregistrarea stabilirii paternității, părinților copilului li se eliberează un certificat de stabilire a paternității. Pe baza actului de stabilire a paternității organul de stare civilă introduce datele cu privire la tatăl copilului în actul de naștere a copilului, în caz de necesitate schimbă numele de familie și numele după tată ale copilului, rectificând actul de naștere al copilului și eliberează un nou certificat de naștere a copilului.

Reieșind din norma precitate, Colegiul reține că Primăria XXXXX urma să elibereze părinților copilului certificat de paternitate și nicidecum certificat de naștere, însă prin derogare de la prevederile legii în vigoare în domeniul actelor de stare civilă, a eliberat certificatul de naștere XXXXX pe numele petiționarului fără a întocmi act de naștere pe numele lui Sergiu Doicu, fapt confirmat prin mențiunea privind seria și numărul certificatului de naștere indicată în actul de stabilire a paternității.

Prin urmare certificatul de naștere XXXXX pe numele petiționarului atestă date neveridice, deoarece acesta a fost eliberat neîntemeiat în baza actului de stabilire a paternității, în lipsa actului de naștere, circumstanță ce nu a fost luată în considerare de către prima instanță și instanța de apel la emiterea hotărârii, și respectiv menținerea acesteia.

Mai mult ca atât, nu poate fi omis și urmează a aprecia faptul că, certificatul de naștere seria XXXXX pe numele lui Sergiu Doicu a fost declarat nul prin Ordinul Serviciului Stare Civilă nr. 171 din 31 octombrie 2016.

Important este că, atât prima instanță cât și instanța de apel nu au reținut spre examinare prevederile art. 59 al Legii privind actele de stare civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001, constatând faptul înregistrării nașterii lui Sergiu Doicu, pe când urma să constate faptul nașterii unui copil de către o femeie concretă.

Or, în cazul în care, întocmirea actului de naștere a fost omisă în termenele stabilite, prevederile art. 60, alin. (1), lit. a) al Legii privind actele de stare civilă

nr. 100-XV din 26 aprilie 2001 reglementează posibilitatea înregistrării ulterioare a actului de stare civilă, astfel, întocmirea ulterioară a actelor de stare civilă se face, la cerere, dacă întocmirea actului de naștere sau de deces, în termenele stabilite, a fost omisă de către organul de stare civilă, deși au fost depuse actele necesare întocmirii acestuia.

Astfel, conform prevederilor art. 20, alin. (1) al Legii privind actele de stare civilă nr. 100-XV din 26 aprilie 2001, drept temei pentru înregistrarea nașterii și întocmirea actului de naștere servesc: a) actul medical constatator al nașterii, eliberat de unitatea sanitară în care a avut loc nașterea; b) certificatul medical de naștere, eliberat de unitatea sanitară privată, de medicul care a asistat nașterea sau la care s-a adresat mama după naștere (când nașterea s-a produs în afara unității sanitare) ori de un medic privat care a asistat nașterea; c) procesul-verbal și certificatul prin care se constată sexul și vârsta copilului – în cazul înregistrării nașterii unui copil găsit.

Iar, în lipsa actelor prevăzute la art. 20, alin. (1) al legii menționate înregistrarea nașterii copilului se face pe baza hotărârii instanței judecătorești privind stabilirea faptului nașterii copilului de către o femeie concretă.

Reieșind din cele relatate supra, Colegiul relevă că, problema petiționarului poate fi soluționată doar prin prisma acțiunii de constatare a faptului nașterii unei persoane de către o femeie concretă, în condițiile art. 281 alin. (2), lit. n) Cod de procedură civilă, și nicidecum prin constatarea faptului înregistrării nașterii lui Sergiu Doicu, precum a hotărât prima instanță, soluție menținută de instanța de apel.

Reieșind din cele supra indicate, Colegiul consideră că, prima instanță și instanța de apel au constatat circumstanțele cauzei, însă au interpretat și aplicat eronat normele de drept material, iar ca rezultat greșit a emis hotărâre de admitere a acțiunii.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Serviciul Stare Civilă urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a acțiunii.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Serviciul Stare Civilă.

Se casează integral decizia Curții de Apel Cahul din 16 mai 2017 și hotărârea Judecătoriei Cahul din 05 octombrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Sergiu Doicu, persoană interesată Oficiul Stare Civilă Cahul și Serviciul Stare Civilă cu privire la constatarea faptului înregistrării nașterii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Sergiu Doicu, persoană interesată Oficiul Stare Civilă Cahul și Serviciul Stare Civilă cu privire la constatarea faptului înregistrării nașterii.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iuliana Oprea

judecători

Ion Druță

Dumitru Mardari

Oleg Sternioală

Galina Stratulat